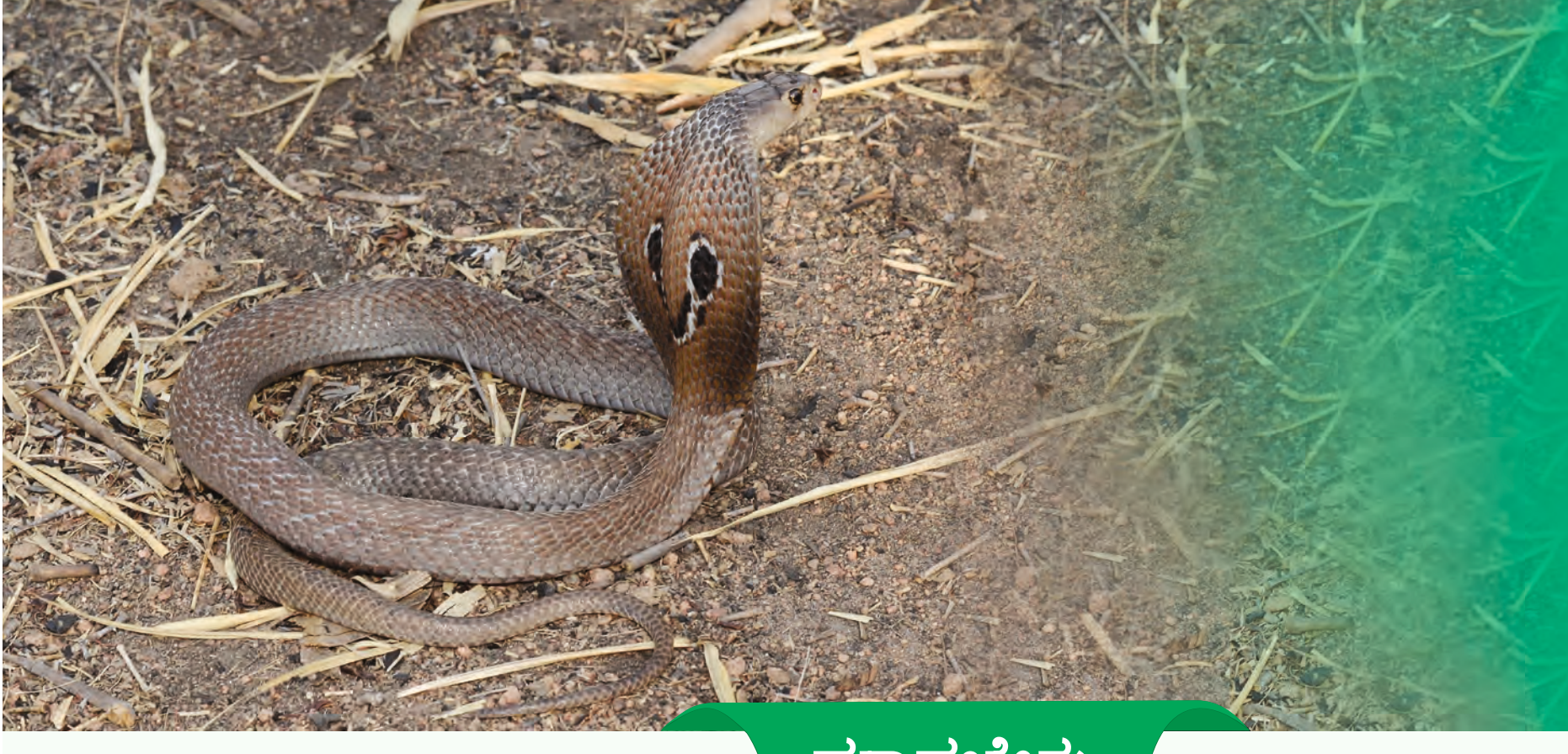

ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಏನು ಮಾಡಬಾರದು

ಮಾಡಬೇಕು

ಮಾಡಬಾರದು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಾವಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳು ವಿಷರಹಿತವಾಗಿದೆ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಭೇದಗಳು ಮಾತ್ರ ವಿಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ನಾಗರಹಾವು, ಕಟ್ಟಾವು, ಕೊಳಕಮಂಡಲ, ಗರಗಸ ಮಂಡಲ

ಸಸ್ಯವರ್ಗದ ಹೊದಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಕಡೆ ದೊಣ್ಣೆಯನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುತ್ತಾ ಚಲಿಸುವುದರಿಂದ ಇವು ಹಾವುಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತವೆ

ದಿಮ್ಮಿಗಳಮೇಲೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಅಥವಾ ಕೂರುವಾಗ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ. ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಟಾರ್ಚ್ ಬಳಸುವುದು ಉತ್ತಮ

ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ರಸ್ತೆ ಬಳಸುವಾಗ, ರೈತರು ಬೆಳೆಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವಾಗ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರಿ

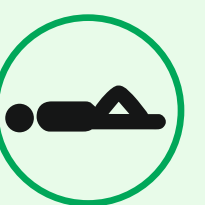
ಹಾವುಗಳಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಂತರ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಿ. ಮತ್ತು ಅದರ ಚಲನ ವಲನ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಇಡಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಾವಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ರಕ್ಷಣಾ ತಂಡಕ್ಕೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿ

ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾವು ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರೆ ಶಾಂತವಾಗಿರಿ ಮತ್ತು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಹಾವಿನ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಔಷಧಿಯಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ದಾಖಲಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಹಾವಿನ ಬಣ್ಣ ಚಹರೆಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಡಿ

ಹಾವಿನ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ದೇಹದ ಭಾಗವನ್ನು ಸಡಿಲವಾದ ಬ್ಯಾಂಡೇಜನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಹೃದಯ ಭಾಗದ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ

ಕಡಿತಕ್ಕೊಳಗಾದವರನ್ನು ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಬಲಗಾಲನ್ನು ಮಡಚಿ ಮಲಗಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ದಾಖಲಿಸಿ ಇದು ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ

ಹಾವಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವವರ ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಥವಾ ಹತ್ತಿರದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಿಷಯ ಮುಟ್ಟಿಸಿ

ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಿರುಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಧಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಗೂ ಕಿಟಕಿಗಳನ್ನು ಜಾಲರಿಗಳಿಂದ ಭದ್ರ ಮಾಡಿ ಇದು ಇಲಿಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಹಾವುಗಳು ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ

ಚರಂಡಿಗಳ ಪೈಪ್ ಗಳನ್ನು ಜಾಲರಿಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಇದು ಹಾವುಗಳು ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ನೀರು ಈಚೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ

ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಬಳಸುವ ಮುನ್ನ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಬಳಸಿ

ಹಾವುಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಹೆದರಬೇಡಿ, ಮತ್ತು ಹಾವನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡಿ, ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾವುಗಳು ವಿಷಕಾರಿ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಹಾವುಗಳು ಇಲಿಗಳ ಸಂತತಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರಿಸುತ್ತವೆ

ಹಾವಿನ ಕಡಿತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಾಫೀ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿಕಾಲಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಶೂಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ

ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಮಲಗಿದಾಗ ಸೊಳ್ಳೆಪರದವನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಉತ್ತಮ

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬೇಡಿ, ಇದು ಇಲಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅದು ಹಾವುಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ

ಹಾವುಗಳಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯಬೇಡಿ, ಮತ್ತು ಹಾವುಗಳ ಸುತ್ತ ನಿಲ್ಲಬೇಡಿ

ಹಾವು ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರನ್ನು ಓಡಾಡಲು ಬಿಡಬೇಡಿ ಮತ್ತು ಕಚ್ಚಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಹೀರುವುದಾಗಲಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡಬೇಡಿ

ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದಾಗ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಮಾಂತ್ರಿಕರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಡಿ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೈ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಬಿಗಿಯಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಿರಿಸಬೇಡಿ, ಕಚ್ಚಿದ ಮನುಷ್ಯನ ಭಾಗ ಹಿಗ್ಗುವುದರಿಂದ ಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಗಾಯಗಳಾಗಬಹುದು

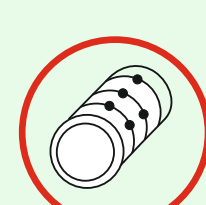
ಹಾವುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ನೀವೇ ಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಡಿ. ಬಹುಪಾಲು ಜನರು ಇದರಿಂದಲೇ ಕಡಿತಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ

ಹಾವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದನ್ನು ನುರಿತ ವೃತ್ತಿಪರ ಹಾವಿನ ಸಂರಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬಿಡಿ

ಹಾವಿನ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಸಂರಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸ್ಥಳ ನೀಡಿ, ಪೋಷಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಾಡಲು ಗುಂಪು ಸೇರಬೇಡಿ

ಚರಂಡಿಗಳ ಪೈಪ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚದೆ ಬಿಡಬೇಡಿ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾವುಗಳು ಒಳಗಡೆ ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಇಂಡೋ-ಜರ್ಮನ್ ಸಹಕಾರ 2017-2023

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾನವ-ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಘರ್ಷ ತಗ್ಗಿಸುವಿಕೆಗೆ ನಾಮರಸ್ಯದ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದ ವಿಧಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು

